

“Risk Altında ve Korunması Gereken Çocukların Madde Bağımlılığından Korunması”

KORUMA/ÖNLEME

Prof.Dr.Recep AKDUR

Ankara Üniversitesi Halk Sağlığı AD
TUBİM Bilim Kurulu

TANIMLAR-KAPSAM

Çocuk; 18 yaşından küçük olan kişiler

Risk altında ve korunması gereken çocuklar; istismara uğramış, suça karışmış, sokakta yaşayan, okula devan etmeyen, sokakta çalışan, işte çalışan dezavantajlı mahalle ve bölgelerde yaşayan ve benzeri özellikleri nedeniyle **bağımlılık yapan madde kullanma olasılığı yüksek olan çocuklardır**

Koruma=Önleme

KORUMADA DÖRT DÜZEY

1. TEMEL KORUMA

2. BİRİNCİL KORUMA

3. İKİNCİL KORUMA

4. ÜÇÜNCÜL KORUMA

TEMEL KORUMA

Promotional Prevention

- “Korunması gereken çocuk” yaratan ortamın yok edilmesi
- Risk altındaki çocukların varlığına ve bu sayının artışına neden olan sosyo-kültürel etmenlerin önlenmesi
- Toplumda bireyciliğin yerine toplum yararını gözeten değer, tutum ve davranışların geliştirilmesi

TEMEL KORUMA

Promotional Prevention

- Ulusal gelir arttırma /kalkınmayı sağlama
- ❖ Mutlak yoksulluk ve açlığı ortadan kaldırma
- ❖ Gelir eşitsizliğini yok etme
- ❖ İşsizliği yok etme
- Kentsel dönüşüm
- Herkesin temel eğitim almasını sağlama
- Sağlık hizmetlerine erişimde eşitlik
- Eğitim hizmetlerine erişimde eşitlik
- Toplumsal cinsiyette eşitliği sağlama

TEMEL KORUMA

TÜRKİYEDE%20LİK NÜFUS DİLİMLERİNE GÖRE BİREYSEL GELİR DAĞILIMI

%20	En Yoksul (a)	2.	3.	4.	En Zengin (b)	GİNİ KAT SAYISI	b/a
DPT 1963	4,5	8,5	11,5	18,5	57,5	0.55	12,7
TÜİK 2005	6,1	11,1	15,8	22,6	44,4	0,38	7,3

Türkiye, OECD ülkeleri içinde; istihdamı en düşük, yoksulluk oranı en yüksek ülkelerden biri

UNICEF'e göre Türkiye'de sokakta yaşayan/çalışan çocukların sayısında belirgin artış var

BİRİNCİL KORUMA

Primary prevention

Toplumun bilinçlendirecek örgün ve yaygın eğitim programları uygulama

- **Toplum, okul, grup ve birey eğitimleri**
- **Risk grubunu bilme /tespit etme**
- Madde kullanımını eğilimi tehlikesi içinde olanların **“korunması gereken çocukların” madde ile temasının ve kullanıma başlamasının önlenmesi**

BİRİNCİL KORUMA

Primary prevention

Risk grubundaki çocukların bağımlılık yapan maddelere başlamalarını önleyecek tedbirler

Arzı azaltma/ kontrol etme

- ✓ Kaçakçılık kontrol
- ✓ Dağıtım kontrol

Talep azaltma/ kontrol etme

- ✓ Aileleri bilinçlendirme/farkındalık yaratma
- ✓ Sokak çocuklarını sahiplenme
- ✓ Çalışan çocukları sahiplenme
- ✓ Suça karımış çocukları sahiplenme

İKİNCİL KORUMA

Secondary Prevention

SAPTAMA,İZLEME,TEDAVİ

- KULLANANLARIN SAPTANMASI**
- ERKEN VE UYGUN MÜDAHALE**
- İKİNCİL SAĞLIK SAKINCALARINDAN KORUMA**
- TOPLUMA ZARAR VERMESİNİ ÖNLEME**
- TEDAVİ**

Bağımlı olanların tedavisi ve yeniden topluma kazandırılması için tedavi ve rehabilitasyon merkezlerine yönlendirilmesi

ÜÇÜNCÜL KORUMA

Tertiary prevention

Madde bağımlılarının tıbbi ve sosyal rehabilitasyonunun sağlanarak topluma kazandırılması,

TIBBİ REHABİLİTASYON

✓ Tedavi görmüş kişinin tekrar başlamasını önleme

SOSYAL REHABİLİTAYON

✓ Sosyal dışlanmanın önlenmesi

✓ Tedavi sürecindeki bağımlıların toplumsal yaşama yeniden uyum ve katılımlarını sağlayacak sosyal destek faaliyetlerinin yapılması

✓ Topluma tam entegrasyon (okula yerleştirme işe yerleştirme vb)

KORUMA ALT YAPISI

YASAL YAPI

Uluslararası antlaşmalar

Anayasa

Özgün-Temel yasalar

ORGANİZASYON

TBMM konuyu yakından destekliyor

Tüm yürütme organlarının görevi

Koordinasyonu TUBİM sağlıyor

TÜRKİYE GENEL DEĞERLENDİRME

❑ ZAYIF YANLARI

- ✓ Balkan güzergahının köprüsü
- ✓ Suç sarmalı-terör ilişkisi
- ✓ Sosyo-kültürel olumsuzluklar var
- ✓ Veri tabanı yok-araştırmalar yetersiz

TÜRKİYE GENEL DEĞERLENDİRME

☐ GÜÇLÜ YANLARI

- ✓ İnanç sistemi
- ✓ Devlet tutumu/siyaseti
- ✓ TBMM'nin güçlü desteği
- ✓ Yasal düzenlemeler yeterli
- ✓ Güçlü devlet kurumları
- ✓ Tümünü görevini yerine getirmeye çalışıyor
- ✓ Sorun yapısal değil kültürel-siyasal
- ✓ Uluslararası işbirliği ve yardımlaşma

TÜRKİYE GENEL DEĞERLENDİRME

□ **GELİŞTİRİLMESİ GEREKEN YANLARI**

- ✓ Veri tabanı-periyodik izleme-araştırma kapasitesi
- ✓ Tedavi kapasitesi
- ✓ Koordinasyon sorumluluk ve yetki çatışmalarının ayıklanması
- ✓ Sosyal rehabilitasyon

KAYNAKLAR

- ❑ TC İçişleri Bakanlığı,bağımlılık Yapıcı Maddeler Ve Bağımlılık İle Mücadelede Ulusal Politika Ve Strateji Belgesi 2006-2012 Ankara 2010
- ❑ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, The State of the Drugs Problem in Europe
- ❑ Türkiye İçişleri Bakanlığı,Emniyet genel Müdürlüğü, Türkiye Uyuşturucu Raporu 2010, ankara 2010
- ❑ ÇALIŞKAN Ş. Türkiye’de Gelir Eşitsizliği Ve Yoksulluk. *Sosyal Siyaset Konferansları*, Sayı: 59, 2010/2, s. 89–132.
- ❑ Yozgat valiliği, Madde Bağımlılığı Kapsamında Risk Altındaki Çocukların ve Ailelerinin Rehabilitasyonu Projesi Yozgat – 2010
- ❑ OECD (2011), Society at a Glance – OECD Social Indicators